

2. Cutlip S.M., Center A.H., Broom G.M. Effective Public Relations. Boston : Pearson, 2011. 512 p.
3. Lovejoy K., Saxton G.D. Information, Community, and Action: How Nonprofit Organizations Use Social Media // Journal of Computer-Mediated Communication. 2012. Vol. 17, № 3. P. 337–353.
4. Bowen S.A. A State of Neglect: Public Relations as "Corporate Conscience" or Ethics Counsel // Journal of Public Relations Research. 2008. Vol. 20, № 2. P. 271–296.

УДК 338.45:658.5

Карманський А. І., аспірант,
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Король С. В., к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування,
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

ЗАРУБІЖНІ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЯМИ ТА ІННОВАЦІЯМИ У БУДІВЕЛЬНІЙ ГАЛУЗІ: ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

У площині викликів сьогодення будівельна галузь є однією з ключових сфер економіки, що визначає рівень інфраструктурного розвитку країни. Відтак у сучасних умовах глобалізації та технологічного прогресу управління інвестиціями та інноваціями у будівництві набуває стратегічного значення. Крім того, зарубіжний досвід демонструє ефективні моделі управління, які сприяють підвищенню продуктивності, зниженню витрат та впровадженню екологічно чистих технологій.

Власне, Україна, прагнучи інтегруватися у світовий економічний простір, уможливлена адаптувати найкращі міжнародні практики для розвитку власної будівельної галузі, яка є капіталомісткою сферою, хоча і потребує значних фінансових вкладень та технологічних інновацій. Однак, ефективне управління інвестиціями та інноваціями здатне сприяти підвищенню конкурентоспроможності підприємств, зменшенню витрат та впровадженню сучасних технологій. При цьому основними аспектами їх управління виступають: фінансування будівельних проєктів шляхом залучення міжнародних інвесторів та державних програм підтримки; впровадження цифрових технологій шляхом використання BIM (Building Information Modeling) для оптимізації процесів; екологічні стандарти через застосування енергоефективних матеріалів та технологій. Зокрема, у країнах ЄС будівельні компанії активно використовують «зелені» технології, що, в свою чергу, дозволяє зменшити споживання енергії на 30% [1; 4-6].

Загалом, серед зарубіжних моделей управління інвестиціями та інноваціями виділяють такі, як [1-9]:

1. Європейська модель, в основі якої покладено сталий розвиток та екологічні технології.

Загалом, європейські країни досить активно впроваджують екологічні стандарти та цифрові технології у будівництві. Зокрема, їм притаманні використання BIM-технологій для управління будівельними проєктами, впровадження енергоефективних матеріалів та технологій, а також державна підтримка «зеленого» будівництва через фінансові стимули. Наприклад, у Німеччині існує система екологічного оподаткування, яка включає податки на енергію, транспорт, забруднення та ресурси. При цьому введені податкові пільги спрямовані на стимулювання екологічних ініціатив, зокрема у сфері будівництва. Крім того, Німеччина запровадила податкові стимули для екологічних проєктів, що знижують фінансове навантаження на компанії, які використовують «зелені» технології [1; 4-6].

2. Американська модель, що характеризується цифровізацією та автоматизацією.

США активно використовують автоматизовані системи управління будівництвом, що дозволяє зменшити витрати та підвищити продуктивність. Ця модель використовує штучний інтелект для прогнозування витрат, автоматизацію процесів управління будівельними майданчиками, а також застосування роботизованих технологій у будівництві. Наприклад, у США компанії використовують дрони для моніторингу будівельних майданчиків, перевірки безпеки та збору даних. Використання дронів дозволяє скоротити час інспекції будівельного майданчика та зменшити витрати на моніторинг будівництва. Власне, дрони сприяють підвищенню безпеки працівників, знижуючи ризик травматизму [2; 7-8].

3. Азійська модель, що характеризується інноваційними матеріалами та швидким будівництвом.

Так, країни Азії, зокрема Китай та Японія, впроваджують високотехнологічні матеріали та методи швидкого будівництва. Дана модель використовує 3D-друк для створення будівельних конструкцій, впроваджує модульне будівництво для скорочення термінів реалізації проєктів, а також застосовує нанотехнології у виробництві будівельних матеріалів. Наприклад, у Китаї будівельні компанії використовують 3D-друк для створення житлових будинків, що дозволяє значно скоротити витрати та терміни реалізації проєктів. Shanghai WinSun Decoration Design Engineering Co у 2014 році представила будинки, надруковані за допомогою 3D-технологій, що стало проривом у сфері будівництва. Крім того, 3D-друк дозволяє автоматизувати процес будівництва, зменшити витрати на оплату праці та мінімізувати будівельні відходи [9].

Враховуючи вищенаведений досвід можемо зазначити, що Україна має значний потенціал для впровадження зарубіжних моделей управління інвестиціями та інноваціями у будівельній галузі. Серед основних напрямів розвитку можемо виокремити такі, як [3]:

- цифровізація будівельних процесів через впровадження BIM-технологій та автоматизованих систем управління;

- енергоефективність шляхом використання екологічних матеріалів та технологій;
- інноваційні методи будівництва через застосування 3D-друку та модульного будівництва.

Водночас необхідно констатувати, що в Україні вже реалізуються проекти з використанням BIM-технологій, що дозволяють оптимізувати витрати та підвищити якість будівництва.

Отже, зарубіжні моделі управління інвестиціями та інноваціями у будівельній галузі демонструють високу ефективність та перспективність для впровадження в Україні. Загалом, європейська модель акцентує увагу на сталому розвитку та екологічних технологіях, американська модель зосереджена на цифровізації та автоматизації, азійська модель впроваджує інноваційні матеріали та швидке будівництво. Відтак Україна має можливість адаптувати найкращі міжнародні практики для розвитку власної будівельної галузі, що сприятиме її модернізації та підвищенню конкурентоспроможності.

Перелік використаних джерел

1. Полятикін С. О. Особливості інноваційно-інвестиційної діяльності у зарубіжних країнах. *Економіка і суспільство*. 2017. №9. С. 95-99. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/9_ukr/15.pdf
2. Копитко М. І., Блага Н. В. Управління інноваціями та інвестиціями: навчальний посібник у схемах і таблицях. Вид. 2-ге, допов. і перероб. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 296 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4973/1/Kopytko-Blaha.pdf>
3. Інноваційний менеджмент: методичні вказівки до виконання практичних занять / уклад.: І.С. Івахненко та ін. Київ: КНУБА, 2024. 64 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi81/0061102.pdf>
4. Екологічні податки у державних фінансах країн Європи. *Ecobusiness*. 2020. URL: <https://ecolog-ua.com/news/ekologichni-podatky-u-derzhavnyh-finansah-krayin-yevropy>
5. Податки в Німеччині в 2025 році. *Poradnuk*. 2025. URL: <https://poradnuk.com.ua/kraini-svitu/europe/germany/podatкова-systema-nimechchyny.htm>
6. Куровцева Н. Податки в Німеччині. *Monito*. 2024. URL: <https://www.monito.com/uk/wiki/podatky-v-nimechchyni>
7. Джекі Де Бурка. Безпілотники та інформаційне моделювання будівель. *Constructive voices*. 2023. URL: <https://surl.li/edpbqc>
8. Дрони в будівництві: інноваційність у висотах та перспективи майбутнього. *Fortstroï*. 2023. URL: <https://fortstroï.com.ua/poleznyematerialy/item/8314-droni-v-budivnitstvi-innovatsijnist-u-visotakh-ta-perspektivi-majbutnogo>
9. 15 будівель, що були побудовані за допомогою 3D-друку. *Blog Imena.UA*. 2020. URL: <https://www.imena.ua/blog/15-3d-houses/>